En Son Dakika

3 KURUŞ

Günün en geç saatinde çıkar Halk Gazetesi

Sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü: HASAN RASİM US
Basıldığı yer VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

12 BİRİNCİTEŞRİN 1940 CUMARTESİ

Numara: 404 Sene: 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Gümrüklerde biriken eşya Hükûmet Lüks eşyasına değil

Hayatî zaruret teşkil eden maddeler için kolaylık göstermeli

HÜKÜMET gümrük ambarlarında bulunan stok eşyaların çekilmesi hususunda tedbir alıyor. Bu eşyaların sahiplerine birer hafta mühlet verilecek; bu müddet içinde çekilmiyen mallara devlet vaziyet edecektir.

İktısadî abluka dolayısile ithalât eşyası ihtiyaç derecesinde değildir; hergün piyasada falan veya filân maddelerin azaldığını, fiyatların bu yüzden yükselmeğe başladığını işitiyoruz. Böyle bir vaziyette piyasanın ihtiyacı artsın da gümrük ambarlarındaki malımı sonra çıkarıp pahalıya satayım diye ihtikâr hırsına kapılan kimseleri elbette kendi hallerinde serbest bırakmak doğru olamazdır. Bu itibarla gümrük ambarlarından çekilecek olan mallar piyasadaki sıkıntıyı tehvine hizmet edecektir.

Bununla beraber hükûmet ikinci bir tedbir daha almağa karar vermiştir. Bu da hariçten memlekete mal getirecek olan ithalâtçılara azamî nisbette yardım etmektir. Çünkü gümrüklerden çekilecek mallar da nihayet mahdut miktarta stoklardan ibarettir. Piyasanın ihtiyacını devamlı surette tatmin

(Devamı 2 nci sayfada)

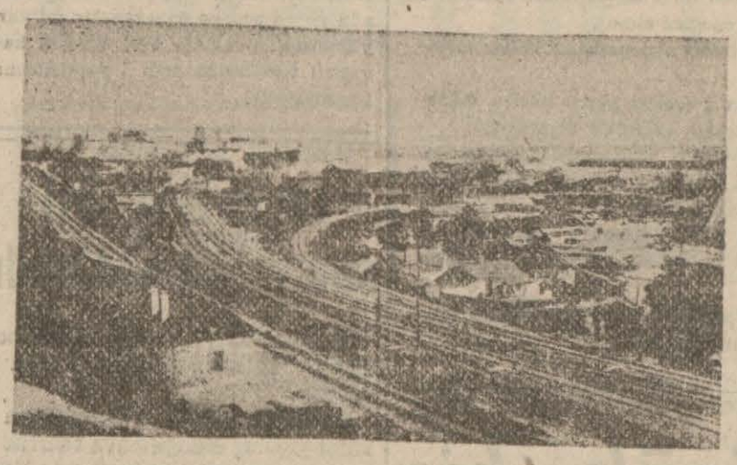

İtalyan teknisiyenlerinin bir hava meydanı inşası için geleceği bildirilen Köstence limanı

150 Alman tayyaresi

Bükreş üzerinde bir hava tezahüratı yaptı

Köstencede İtalyanlar bir hava meydanı inşa edecekler

Romanyadaki İngilizler şehrimize geliyor

Bükreş, 12 (A.A.) — Röyter ajansı bildiriyor:

150 Alman muharebe ve bombardıman tayyaresi dün akşama doğru bir grup halinde alçaktan uçarak Bükreş üzerinden geçmişlerdir. Bu tayyarelerin bir kısmında Alman, diğer bir kısmında da Romen işaretleri görülmekteydi. Tayyareler şehrin üzerinden birkaç defa geçerek halkın dikkatini çekmişlerdir. Tayyareler arasında Stuka tipinden pike bombardıman tayyareleri de görülmekteydi.

Diplomatik mahfillerde zanneddildiğine göre, bu hava geçidi İngilizleri korkutmak için nazilerin ilhamiyle tertip edilmiştir.

Bu tayyareler içinde Almanyadan yeni gelenler mevcuttur.

Alman askerlerinden mürekkep bir grup büyük bir Alman nakliye tayyaresi içinde askeri hava meydanı olan Banersa'ya muvasalat etmiştir.

Bükreşte General Antonescunun beyanatına nazaran Romanya ordusunun "talim ve terbiye" fırkaları erkânını yerleştirmek için hazırlıklar yapılmaktadır. Dün öğleden sonra sarayın önündeki meydanda birkaç Alman tayyarecisi görülmüştür.

Galaç'dan gelen haberlere göre Danüb'ün deltasında şimdi iki bin muntazam Alman askeri bulunmaktadır ve civarda 24 Alman vapuru sayılmıştır. Karadeniz limanı olan Köstenceye yüzlerce İtalyan muallim ve teknisyeninin muvasalatı beklenmektedir. Bu İtalyanlar Köstence civarındaki Mamaia hava meydaniyle deniz tay-

(Devamı 2 nci sayfada)

Amerikanın Sovyetlere bir cemilesi

Ambargo konan makineler serbest bırakıldı

Sarnıç gemilerinin de teçhiz edilerek kullanılmasına müsaade olundu

Vaşington, 12 (A.A.) — Birleşik Amerika hükûmeti Sovyetler birliğine ait olup evvelce ambargo konulan yedi milyon dolar kıymetindeki makineleri serbest bırakmıştır.

Bundan başka birleşik Amerikaya ait ve mecmuu hacimleri 100 bin tona baliğ olan sarnıç gemilerinin de Sovyet Rusya tarafından techiz edilerek kullanılmalarına deniz komisyonunca müsaade edilmiştir.

Sudanda İngiliz ve İtalyan tayyarelerinin karşılıklı hücumları esnasında alınmış bir harp fotoğrafı

Amerika ananevî taahhütlerine sadık

Uzakşarkta Herkes Japon tehlikesinden bahsediyor

Vaşington, 12 (A.A.) — Ruzvelt Uzak şarkta yapmış olduğu uzun bir seyahatten avdet etmiş olan Panamerikan Air Vays şirketinin idare meclisi reisi Vhitney ile perşembe günü uzun bir görüşme yapmıştır.

Zannedildiğine göre, görüşülen meseleler meyanında, Holanda Hindistanındaki vaziyet mevzuu bahs olmuştur. Vhitney, beyaz saraydan çıkarken bir gazeteciye yapılan bir beyanatta, gezmiş olduğu bütün memlekette herkesin Japon tehlikesini tamamen müdrik bulunduğunu söylemiştir.

(Devamı 2 nci sayfada)

Galatasaray - Beşiktaş maçı Yapılmıyacak mı?

Bu akşam üzeri işittiğimize göre; yarınki Galatasaray - Beşiktaş maçı, hasılat yüzünden arada çıkan bir ihtilâftan dolayı oynanmıyacaktır.

Birmanya yolu açıldıktan sonra

Silâh nakliyatı azamî haddine çıkarılacak

(Yazısı 2 nci sayfada)

Bir katil bugün 12 seneye mahkûm oldu

İkinci ağır ceza mahkemesi bugün katil hâdisesi hakkındaki kararını bildirmiştir.

Katil Mustafa adında bir genç Mustafa, bir müddet evvel arkadaşı Süleyman ile birlikte ötede beride bir hayli içmiş, sonra Süleyman bir müddettenberi arası açık bulunan metresi Hayriyenin evine gitmelerini teklif etmiştir.

İki sarhoş Hayriyenin Küçükpazardaki evine gitmişler, fakat kadın kapıyı açıp kendilerini içeri almamıştır. Bunun üzerine iki kafadar kapıya abanmışlar, fakat evdeki erkekler sokağa çıkarak yaptıklarının münasebetsiz olduğunu, hemen, çekip gitmelerini söylemişlerdir.

Böylece evde bulunan Yaşar ile Mustafa ve Süleyman arasında şiddetli bir kavga başlamış, Yaşar sopa ile Mustafanın kafasına vurmuş, Mustafa da bıçağını çekerek Yaşarı ağır surette yaralamıştır.

Mustafa yakalanmış, Yaşar da hastaneye yatırılmıştır.

Bu suretle bir cerh mahiyetinde olan hâdise, Yaşarın hastaneden çıktıktan bir müddet sonra ölmesi üzerine cinayet şeklini almış ve Mustafa ikinci ağırceza mahkemesine verilmiştir.

Mahkeme dün Mustafayı 12 sene 1 gün hapis cezasına mahkûm etmiştir.

Taymisin bir makalesi

Mısıra yapılacak taarruz

Anadolu üzerinden mi icra edilecek

Muhabir şöyle diyor:

"Türkiye azimkâr davranırsa hava taarruzları haricinde hiçbir şeyden endişesi olmamak lâzımdır.,,

(Yazısı 2 neido)

Epir Kralı Pirüs'ün maceraları

Pirüs, evvelki zevcelerine yeni karısı Sicilyalı Lansayı takdim ediyor.

Bugün 3 üncü sayfamızda okuyunuz.

— Rica ederim; onu, şık giyindiğini bana anlatmaya kalkma.. Üç gecedir sığınağa aynı elbiseyle geliyor!

Amerika İngiltereye 19 ticaret gemisi sattı

Vaşington, 12 (A.A.) — Amerika birleşik devletleri bahriye komisyonunun 4.640.000 dolar mukabilinde İngilizlere silâhtan tecrit edilmiş 19 ticaret gemisi satmış olduğu bugün bildirilmiştir.

Londrada 35 nahiye bombalandı

8 Alman tayyaresi düşürüldü

Sis yüzünden İngilizler harekât icra edemediler

(Yazısı 2 nci sayfada)

On iki dilenci yakalandı

Hepsinin üzerinde bulunan şu paralara bakın!

Şehirdeki dilencilerle mücadele devam ediyor. Dün de muhtelif semtlerde dilenen on iki dilenci yakalanmıştır.

Bunlardan Aziz oğlu Ömerin üzerinde 340 kuruş 30 para, Mehmet oğlu Hasanın 425 kuruş, Ib-

(Devamı 2 inci sayfada)

Bir, iki nokta :

Aman bol gelmesin de dar gelsin

GAZETELERDE okudunuz mu? Yapılan tahminlere göre, bu sene Ortamekteplere, geçen seneye nisbetle yüzde yirmi; İlkmekteplere yüzde yirmi beş fazla talebe müracaat tmiş. Bu tahminlere nazaran mevcut mektep sayısı çocukları istiap edemez olmuş.

Bu havadisi okur okumaz, ilim ve istikbal namına ne kadar memnun olduğumuzu tasavvur edebilirsiniz.

Cahalet yüzünden, dünyanın başına gelenleri gören aileler, evlâtlarını okumağa, daha fazla okutmağa teşvik ediyorlar demektir.

Heybetli bir ilim ordusunun yetiştiğini düşünmekle hepimizin göğsü kabarmalıdır. Zarar yok; varsın bugünkü mektep binaları dar gelsin; bol gelmesin de... Onun daima çaresi bulunur.

Memleketin maarifi zengin olmak yolunu tutunca, elbetteki bu maarifi teşvik ve takviye ile mükellef olan müesseselerimiz, ellerinden geleni yapmaktan çekinmiyeceklerdir

Bunun gerçekleşmesi esnasında ufak tefek sıkıntılar çeksek bile hoş göreceğimiz tabiidir. Tek evlâtlarımız okusun.

Havagazı ve elektriğe zam ihtimali var

Gazhane, Yedikule ve Kurbağalıdere havagazi şirketleri belediyeye müracaat etmiş, her nevi kokkömürünün geçen seneye nazaran bir miktar yükselmiş olduğunu ileri sürerek havagazi fiyatlarına zam yapılmasını istemişlerdir.

Haber verildiğine göre belediye reisliği, kömür fiyatlarındaki yüksekliği gözönüne alarak şirketlerin müracaatını tetkike lüzum görmüş bu tetkikatın yapılarak icap eden zam miktarının tespiti için bir komisyon teşkil ettirmiştir.

Belediye makine şubesi, hukuk işleri ve iktısat müdürlerinden müteşekkil komisyon toplanarak vaziyeti tetkik edecektir. Havagazi fiyatlarını bir miktar zam yapılacağı anlaşılmaktadır..

Bir yaş küçük, 'bir yaş büyük talebeler

Orta okul ve liselere kabulleri için emir verildi

Ortaokul ve liselere yeni talebe kaydına son verilmiş bulunmaktadır. Fakat muhtelif vilâyetlerden nakil ve sıhhî mazeret suretile okul idarelerine, maarif müdürlüğüne müracaatlar yapılmaktadır. Bu müracaatlar vekâletle muhabere edildikten ve mazeretleri makul görüldüğü takdirde kabul edilecekler dir.

Diğer taraftan maarif vekilliğinin verdiği bir emir üzerine talimatnamenin tesbit ettiği yaşta bulunan talebeler okula kabul edildikten sonra yer kalırsa, bir yaş büyük bir yaş küçük olan diğer şartları haiz talebeler de lise ve ortaokullara kayıt ve kabul edilecektir.

Karar tatbike başlanmıştır.

Atletler şerefine merasim yapıldı

11 inci Balkan oyunlarında büyük bir muvaffakıyet gösteren atletlerimiz ve onları yetiştirenler şerefine bugün Beden Terbiyesi genel direktörüğü tarafından merasim yapılmıştır.

Saat 16,30 da Galatasaray lisesi bahçesinde toplanan atlet ve idarecilerle İstanbul klüpleri mümessilleri muntazam bir şekilde Taksim âbidesine giderek çelenk koymuşlar ve ihtiram duruşu yapmışlardır. Bunu müteakip hep birlikte Parkoteline gidilmiş ve direktörlüğün verdiği çay ziyafetinden sonra Beden terbiyesi genel direktörü General Cemil Taner tarafından atlerler ve idareciler tebrik edilerek kendilerine Balkan oyunları rumuzunu taşıyan birer plâket hediye edilmiştir. Ziyafette vali ve belediye reisi Dr. Lûtfi Kırdar ve diğer bir çok zevat bulunmuştur.

* Ankara — Yeni İspanya elçisi Marki de Prat de Nantouillet dün Çankaya köşküne giderek itimatnamesini mutad merasimle Reisicumhur İsmet İnönü'ne tevdi etmiştir.

Kabul esnasında hariciye umumi kâtibi Numan Menemencioğlu hazır bulunmuştur.

* Ankara, — Başvekil Doktor Refik Saydam dün yeni Sovyet büyük elçisi Vinigradovu Başvekâlette kabul etmiştir.

Gümrüklerde biriken eşya

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

emek ancak ithalât hareketinin genişlemesi ile kabil olabilir.

Yalnız bu meselede dikkat edilecek bir cihet vardır: İthalâtçılara hükûmetçe gösterilecek kolaylıklar lüks eşyasına değil, hayatî zaruret teşkil eden maddelere hasredilmelidir.

12 dilenci yakalandı

(Baştarafı 1 nci sayfada)

rahim kızı Meryemin 92 kuruş 20 para, Hasan oğlu Hasanın 493 kuruş, İbiş kızı Tevhidenin 13 kuruş, Kirkor oğlu Atmacanın 152 kuruş Hasanın 763 kuruş, İsmailin üzerinde de 540 kuruş bulunmuştur.

Dilenciler sabahleyin yanlarında beş para olmadığı halde işe çıktıklarını ve bu paraları yakalandıkları zamana kadar kazandıklarını söylemişler, hepsi de dliyeye teslim olunmuşlardır.

Siyasi bir hâdise

Vaşington, 12 (A.A.) — 1922 denberi ilk defa olarak Birleşik amerika hükûmeti Mısıra bir ataşemiliter tayin etmiştir. İspanyada ataşemiliter muavini olan binbaşı Feller, "beynelmilel vaziyet içerisinde Mısırın bugünkü arzettiği ehemmiyete binaen,, yakında Kahireye nakledilecektir.

Londrada 35 nahiye bombalandı

Londra, 12 (A.A.) — Hava nezareti tarafından tebliğ olunmuştur.

Düşmanın büyük Britanyaya karşı yapmış olduğu hava taarruzları dün gecenin ilk kısmında devam ve ondan sonra Alman tayyarelerinin faaliyeti ehemmiyetini kaybetmiştir. Yapılan hücumlar bilhassa Londra mıntakasına tevcih edilmiştir. Maamafih İngiltere nin cenup ve cenubu şarkisindeki bazı merkezlere Gal memleketi ile İskoçyanın bazı noktalarına ve şimali garbide bir takım mevkilere de hücumlar yapılmıştır.

Londra mıntakasındaki bombardıman geniş mikyasta olmuştur. Londranın bir nahiyesinde bir omnibüsün yolcuları arasında telefat ve yaralı vardır. Londranın bombardımana maruz kalan diğer nahiyelerinde bir miktar telefat vardır. Faakt bu babtaki tam raporlar henüz gelmemiştir.

Dün akşam ve bilhassa gün kavuşup ta gece olduğu zaman Versey mıntakasına bombalar atılmıştır. Şimali garbîdeki bazı şehirlerde hücumlar yapılmıştır. Bu merkezlerde birtakım hasarat vukua gelmişse de telefat miktarı azdır. Evvelce de bildirildiği veçhile Versey mıntakasına karşı yapılan ilk hücum esnasında avcı tayyarelerimiz düşmanın üç bombardıman tayyaresini düşürmüştür.

Büyük Britanyanın diğer taraflarında yekdiğerinden uzak bulunan müteaddit mıntakalara bombalar düşmüşse de hasarat ehemmiyetsiz ve telefat miktarı azdır.

Dünkü hava muharebelerine mütealik olan son haberler, ceman 8 düşman tayyaresinin düşürülmüş olduğunu bildirmektedir.

9 avcı tayyaremiz zayi olmuşsa da bunlardan altısının pilotları sağ ve salimdir.

SİS HAREKÂTA MANİ OLDU

Londra, 12 (A.A.) — Hava nezareti tebliğ ediyor:

Sis, İngiliz tayyarelerinin dün gece Almanya üzerinde harekât icra etmelerine mani olmuştur. Bununla beraber Manşın düşman işgali altında bulunan limanlarına karşı şiddetli hücumlar yapıldığı sırada Almanyadaki bazı askerî hedeflere de taarruz edilmiştir.

35 NAHİYE BOMBARDIMAN EDİLDİ

Londra, 12 (A.A.) — Dün gece erkenden Alman tayyareleri, Londra mıntakası ile İngilterenin cenubu şarkîsinde kâin 35 den fazla nahiyeyi bombardıman etmişlerdir. Maamafih biraz sonra gayri müsait olan hava şartları ve İngiliz tayyare dafi bataryalarının sıhhatli endahtları, düşman tayyarecilerini şaşırtmış ve tehlike geçmiştir. "İşareti hava yıldırım harbinin başlangıcındanberi ilk defa olarak pek çabuk verilmiştir.

Taymisin bir makalesi

Mısıra yapılacak taarruz

Londra, 11 (A.A.) — Röyter bildiriyor:

Times gazetesi, cuma günkü nüshasında ilk yeri orta şark vaziyetinin tetkikine tahsis ediyor ve bu vaziyeti şöyle hulâsa ediyor:

"Almanların Balkanlar hakkındaki niyetleri Berlin'de yapılan beyanatla aydınlanmıştır. Bu beyanata göre, daha büyük kuvvetler Romanya limanlarına ve petrol havzalarına doğru yoldadır. Buralara yakında avcı tayyareleri gönderilecektir.

Yine Berlin'de söylendiğine göre yakında Bulgaristan da işgal edilecektir.

Bizim askerî muharririmiz, bu hareketin Anadoludan Mısıra doğru yapılacak bir askerî taarruzun başlangıcı olup olmadığı meselesinde şüpheler göstermektedir. Bu ileri hareketi daha ziyade Libya taarruzuna müzahereti istihdaf etmeğe benzemektedir.

Askerî muhabir makalesinde şu tezi ileri sürmektedir:

"Suriyeye kadar yolu zorladıktan sonra da Flistine hücum etmek maksadile Türkiyeye karşı taaruzda bulunmak kışın amelî bir hareket değildir. Bulgar hudududaki Türk müdafaaları çok kuvvetlidir. İstanbulu setreden Çatalca hatları ise bundan da daha çok kuvvetlidir. Türkiyenin Asya kıyıları ise kayalık ve barınılmaz dağlarla mesturdur. Türk ordusunun cengâverlik vasıfları yüksektir. Ve kendi dağlarında bu ordu daha müthiş olur. Bunun içindir ki asıl ileri hareketin hedefe erişmek için İskenderiyeden 400 kilometre uzakta bulunan kuvvetler dururken 1600 kilometre yürüyecek kuvvetler tarfından yapılacağına inanmak biraz güçtür."

Muhabir şunu da ilâve ediyor:

"Eğer Türkiye azimkâr davranırsa, uzun mesafelerden yapılacak hava taarruzları haricinde hiç bir şeyden endişesi olmamak lâzımdır."

Romanyada Macar gazeteleri yasak edildi

Budapeşte 12 (A.A.) — Macar ajansı Romanyada bulunan Macar gazete ve mecmualarının yasak edildiğini bildirmektedir.

Bükreşte Alman hava tezahüratı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

yaresi üssünün inşasına nezaret edeceklerdir.

Bu arada Bükreşte iktısadi hayat faaliyeti birdenbire azalmıştır. Romanya borsasında kıymetler sür'atle düşmüştür. Dün borsada neşredilen bir tebliğ telâşa düşmeye sebep olmadığını ve kıymetleri hamil olanların bunları ellerinden çıkarmamalarını bildirmekteydi.

Resmi mahfillerde, Alman muallim kıtaatının bugün öğle vakti Bükreşe muvasalatı beklenmektedir. Hava muallim kıtaları ise saat 18 de Banacrsa'ya gelecekler dir.

ROMANYADAKİ İNGİLİZLER

Bükreş 12 (A.A.) Röyter ajansı bildiriyor:

Romanyada bulunan İngilizlerin büyük bir kısmının pazartesi akşamı Köstenceden kalkacak bir vapurla İstanbula hareket etmesi muhtemeldir. Bükreşteki sefaret kadrosu tahdit edilecekse de henüz diplomatik heyetin hareketi mevzuubahs değildir.

TEVKİF EDİLEN AMERİKALILAR BIRAKİLDİ

Bükreş 12 (A.A.) — Röyter:

Birleşik Amerikanın Bükreş elçisi Başvekil Antonesko ile adliye nazırının kendisini ziyaret ederek Amerikan tebaasının tevkif edilmiş ve haklarında fena muamele yapılmış olmasından dolayı itizar beyan etmiş olduklarını ve general Antoneskonun Amerikan tebaasına karşı bundan böyle bu gibi hâdiselerin tekerrür etmiyeceğini temin eylediğini beyan eylemiştir. Birleşik Amerika elçiliği meseleye halledilmiş nazarile bakmaktadır.

Birmanya yolu açıldıktan sonra

Şungking, 12 (A.A.) — Çin münakalât nazırı 18 birinciteşrinde Birmanya yolu açıldığı zaman bu yol ile yapılacak olan nakliyatın azamî haddine çıkarılacağını bildirmiştir.

Nazır sözlerine şöyle devam etmiştir:

Son üç ay zarfında yol tamir edilmiştir. Tüneller takviye edilmiştir. Fazla kamyon temin edilebildiği takdirde, günde 300 ton olan nakliyat hacminin artması ümit edilmektedir. Benzin depo menzillerile tamirat atölyelerinin adedi de fazlalaştırılacaktır.

Münakalât nezareti Kumming'de nakliyatı idare etmek için bir büro tesis etmiştir. Çin posta idaresi posta servislerini temin maksadile yol boyunca yeni bürolar vücude getirmiştir.

Bütün Türkiyenin takib edeceği bir tefrika

Görünmiyen harp

Beşinci Kol

Yazan: Vladmir Sabat

Polonya sabık entellicens servisi şeflerinden

10 Birinciteşrin 1940 salı günü

HABER gazetesinde

Amerika ananevi taahhütlerine sadık

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Şarkî Holanda Hindiçinisindeki müdafaa tertibatını takdir eden Vhitney, bu bölgenin hava kuvvetlerine mensup binbaşı Haselen'in yakında Vaşingtona geleceğini ifade etmiştir.

Amerika hükûmeti hafta başından beri ittihaz ettiği hattı hareketle uzak şarktaki Japon iddialarına karşı almış olduğu metin vaziyetten sarfınazar etmiyeceğini göstermiş bulunmaktadır.

Japonyanın resmen söz söylemeğe salâhiyettar bir şahsiyetinin son zamanlarda takınmış olduğu mülâyim tavırlar, üç taraflı paktın imzasını müteakip yapılmış olan gürültülü tezahüratla bir tezat teşkil etmektedir. Maamafih bu dalgalanmalara karşı siklik büyük bir ihtiyatla karşılanmaktadır.

Japonların henüz Çinlilerle harp halinde bulundukları bir sırada girişilen Birleşik Amerika ile harbe girmek istemiyecekleri tabiîdir. Fakat Birleşik Amerika makamatı, Japonların uzak şark meselelerini muslihane bir tarzda halletmek arzusunda bulunduklarına dair olan iddialarını daima ihtiyatla karşılamağa meyyal bulunmaktadırlar.

İlk tezahürü Birmanya yolunun açılması olan İngiliz - Amerikan işbirliği devam etmektedir. Amerikanın İngiliz sefiri Lothian, Vaşingtonla sıkı temasta kalabilmek için, evvelce kararlaştırılmış olduğu Londra seyahatinden sarfınazar etmiştir.

Ananevî siyasetlerine sadık kalan Birleşik Amerika evvelinden taahhütlere girişmemiştir. Fakat Amerikanın umumi görüşü ve almış olduğu vaziyet malûm bulunduğu, cihetle taahhüt ere girişmeğe lüzum da bırakmamaktadır. İki Anglosakson devletin işbirliği yapmasının yakın neticelerinden biri, bunların ambargo siyasetinin daha başka harp malzemesine teşmil edilmesi olacağı tahmin edilmektedir. Bunun manası Ambargonun benzin ve bakıra da teşmili olabilir. Hurda demir üzerine konulacak ambargonun daha sıkı olması beklenmektedir.

* Londra, 12 (A.A.) — Berline gidecek olan Yunan zabitlerinden bir grupun bu seyahatten vazgeçtiği Atinadan bildiriliyor. Sebebi bildirilmemiştir.

Dörtler Kulübü

Yazan: Ağata Kristi —72— Nakleden: M. Enön

Bunun Dörtler'in adamlarından biri olduğuna kanidim. Puaro buna o kadar aldırış etmemiş görünmüştü. Fakat pencereden baktığımız zaman, herifin dışarıda dolaşmakta olduğunu söyleyince o da fikrimin doğru olabileceğini tasdik etti.

Arkadaşıma, yemeğe inmemesi için ricada bulundum. Fakat bana kat'iyen kulak asmak istemedi. Salona oldukça geç girdi ve büyük bir pencere yanında bulunan bir masaya oturduk. Oturacağımız sırada bir hayret sayhası ve kırılan yemek tabaklarının sesi dikkat nazarımızı çekti. Bir fasulye tabağı, yanımızdaki masada oturan baym üzerine dökülmüştü.

Şef garsun koşarak adamdan özür diledi. Tabağı düşürmüş olan garson çorbalarımızı getirdiği zaman Puaro:

— Kabahat sizin değildi! dedi.

— Hakkınız var bayım!... Bunu fark etmiş olduğunuza memnun oldum. O zat birdenbire yerinden sıçradı... Tabii ben hemen geri çekilemedim...

Puaro'nun gözlerinin ışıldadığını farkettim. Garson yanımızdan uzaklaştıktan sonra:

— Gördünüz mü Hastings! dedi. Puaro'nun sağ salim bir halde görünmesinin yaptığı tesiri.

— Zannediyor musunuz ki...

Sözümü bitirmeğe imkân bulamadım. Puaro'nun bir dizime dokunduğunu ve hafifçe kulağıma fısıldadığını duydum:

— Bakınız, Hastings. *Ekmekle nasıl oynuyor...* Numara Dört!

Masamızın yanında oturan adamın bir parça ekmeği peçetesinin üstüne doğradığını, kırıntı haline getirdiğini gördüm. Yüzü sapsarı kesilmişti.

Kendisini dikkatle tetkike başladım. Rengi soluk, tombulca bir yüzü vardı. Gözlerinin altı çukurlaşmış ve yanaklarını, burnundan dudaklarının kenarına doğru inen iki derin çizgi kaplayordu. Otuzbeşle kırk beş yaşları arasında görünüyor ve Dört Numaranın canlandırmış olduğu şahsiyetlerden hiç birisine benzemiyordu. Eğer farkında olmadan ekmek parçalarını ufalaması olmasaydı, o adamı bundan evvel görmemiş olduğuma yemin bile edebilirdim.

— Sizi tanıdı. dedim. Aşağı inmemeliydiniz...

— Azizim, Hastings, üç aydır kendimi ölmüş göstermemin sebebi bu idi.

— Dört Numarayı korkutmak mı ?

— Derhal veyahut hiç harekete geçemiyeceği bir zamanda onu avlamak içindi. Şimdi bir de şu avantaja bakınız ki, o bizim kendisini tanımadığımızı zannediyor. Zavallı Flossi monro'nun, herifin bu küçük manyasından bahsetmiş olduğuna ne kadar seviniyorum bilsen...

— Peki, şimdi ne olacak?

— Ne mi olacak? Yegâne korktuğu adamın, tam Dörtler'in plânlarını mevki tatbika koyacakları zaman, mezarından kalkmış olduğunu gördü. Madam Oliviye ile Abe Ryland bugün kahvaltı ettikten sonra Kortina Dampezzo mevkiine gittikleri hissini vererek buradan ayrılmışlardı. Yalnız biz, onların nerede olduklarını biliryoruz. Şimdi bu anda Dört Numara'nın kendi kendine soruşturduğu mesele: Onların efaline ne dereceye kadar vakıf bulunduğumuz noktasıdır. Onun her tehlikeyi bertaraf etmek için beni herçebadabat ortadan kaldırması icapediyor. Eh Bien! Bırakınız da Puaro'yu öldürmeğe teşebbüs etsin... Buna da hazırım! Arkadaşım sözlerini bitirdiği sırada, yanımızdaki adam kalkarak salondan çıkmıştı.

Puaro gayet sakin bir tavırla:

— Hazırlıklarını yapmağa gitti. dedi. Gidip tarasada birer likör içelim mi, Hastings? İyi olur. Yukarı gidip pardesümü alayım, derhal inerim.

Biraz düşünceli olarak dışarı çıktım. Puaro'nun kendinden bu kadar emin görünmesini hoş görmüyordum. Fakat tetik bulunduğumuz takdirde hiç bir şeyden sakınmamıza lüzum yoktu.

Gözlerimi çok açık tutmak icabettiğine karar vererek hâdisatın seyrini takibe hazırlandım.

Puaro yanımıza ancak beş dakika sonra avdet etti. Akşam üstü hava biraz serinlemiş olduğundan, dostum alelusul kulaklarına kadar yüzünü bir eşarpla sarmalamıştı. Yanıma oturdu. Ve likörünü içmeğe koyuldu:

— Oh... Ne güzel şey... Burada, hazmıtaam için bir kadeh likörün ne kadar faydalı olacağı inkâr edilemez...

Tam böyle konuşurken, sofra komşumuz tarasada göründü ve hiç tereddüt göstermeden gelip yanımıza oturdu. Sonra ingilizce olarak:

— Sizi rahatsız etmiyorum ya... dedi.

Puaro cevap verdi:

— Hayır, Mösyö!

(Devamı var)

AJANSLARIN Dili

ROMANYA HADİSELERİ ETRAFINDA TAHMİNLER

Romanyaya Alman askerlerinin gelmekte devam ettiğini İngiliz membaları bildiriyor. Aynı membalara göre dün akşam Bükreş üzerinde 150 Alman bombardıman tayyaresi uçmuştur. Yüksek rütbeli Alman tayyare subayları Bükreşte görülmüştür. Romanyanın diğer bir çok şehirlerinde de Alman zabitleri bulunmaktadır. Bunlar gelecek Alman kıtalarının iskânı ve iaşesi hazırlıklarını yapıyorlar.

Gene İngiliz membaları Almanların Bulgaristanı da dostça işgal etmeleri ihtimalini mevzuubahs ediyorlar. Berlin ise Alman ajansı vasıtasile buna cevap vermektedir. Alman ajansına göre "Bulgaristanda Alman kıtaları yoktur. Şayiaları İngilizler çıkarmaktadırlar. Hedef Avrupanın cenubu şarkisinde endişe yaratmaktır.,,

Şimdiki halde Almanların Romanyayı işgaldeki hakikî maksatları tam manasile anlaşılmış değildir. İngiliz membaları bu hususta bazı ihtimaller ileri sürüyorlar. Meselâ Taymis gazetesi Romanya ve Bulgaristanın Suriye ve Filistin yoluyla Mısıra taarruz için bir basamak olması ihtimalini tetkik ediyor.

Bu gazetenin Anadolu ajansı tarafından verilen makalesi böyle muazzam bir askerî hareketin güçlüğünü, hattâ imkânsızlığını gözönüne koyuyor. Alman kuvvetlerinin Mısıra taarruz için 1600 kilometre mesafeyi harp ede ede aşmaları lâzımdır. Bu imkânsızdır. Halbuki İtalyan kuvvetleri Mısıra Süveyşe 400 kilometre mesafede bulunuyorlar. Süveyşe taarruz mevzuubahs ise bu ikinci yolun tercih edilmesi ihtimali daha kuvvetlidir.

Romanya - İngiliz münasebatına gelince İngiliz ajansı bu hususta şunları bildiriyor:

"Romanyadaki İngilizlere henüz sarih talimat verilmiş olmamakla beraber, bunlar mümkün gördükleri takdirde hareket etmeğe veya hiç olmazsa süratle harekete âmade bulunmağa davet edilmişlerdir.

Diplomatik mahfillerde İngiliz - Romen münasebetlerinin kesilmesi kaçınılmaz imkânsız bir şey olarak telâkki edilmektedir. Fakat bunun Alman kıtaatının bazı bölgeleri işgal ettiği sabit olur olmazmı, yoksa vaziyetin İngilizler bakımından artık müsamaha edilmez hale geldiğine Londrada karar verildiği zaman mı vukubulacağını kestirmek müşküldür. Gerek İngiliz büroları ve gerekse sefarethane her ihtimale karşı hazırlanıyorlar. Sefaret en az 300 İngiliz tebaasının tahliyesini teminle mükellef olacaktır. Bunlar muhtemel olarak Köstenceden hareket edeceklerdir.,,

İngiliz elçisinin müracaati üzerine Romanya hükûmeti tarafından verilen cevabın ve teminatın Londrada memnuniyet verici telâkki edilmediği de bildiriyiro.

General dö Gol Afrikada

Telgraflar Hür Fransız kuvvetleri şefi general dö Golün Kamerunda bir Fransız harp gemisinden karaya çıktığını haber veriyorlar. Kamerun malûm olduğu üzere Afrikada "Nigeria,, İngiliz müstemlekesi ile Belçika kongosu arasındadır.

Kamerun vaktile Alman müstemlekesiydi. 1914 de işgal ve 1918 de Fransa ile İngiltere arasında taksim edildi. Fransaya düşen hisse 418 bin küsur kilometre murabbaındadır.

General dö Golün Kamerunda faaliyete başlaması daha ziyade manevî bakımdan ehemmiyeti haiz bulunmakla beraber İngiliz Sudanını arkadan takviye cihetinden de mühimdir.

Bu münasebetle general dö Golün Kamerunda karaya çıktığı zaman söylediği nutkun ajanslar tarafından verilen kısmını burada derç ve tebarüz ettirmeği faydalı buluyoruz. General dö Gol bu nutkunda Fransız Vişi zihniyetine şöyle mukabele ediyor:

"— Kamerun, birkaç müstemlekenin takip ettiği ve daha takip edilecek olan mükemmel bir misal olmuştur. Burada Hitlerin "Kavgam,, isimli kitabından aldığım bir cümleyi size tekrar edeceğim: "Bir millet mağlûp olabilir. Fakat bu millet ve bunu idare edenler mağlûbiyeti kabul edecek olurlarsa, o zaman ebediyen mahvolmuş olur. Halbuki bir avuç insan dahi bu mağlûbiyeti kabul etmiyecek olursa, o zaman bütün ümit kapıları açık kalmış olur.,,

Kamerun milletin ve bu harbin tarihinde yer tutacaktır.,,

Diğer taraftan Vişi hükûmetinin eski devlet ricalini mahkemeye sevketmek suretile dahi Berlin ve Romayı memnun edemediği anlaşılıyor. Bu hususta bir İtalyan gazetesinin yazısı şayanı dikkattir. Bu gazete diyor ki:

"Daladye ve arkadaşları, Almanya ve İtalyayı parçalayarak Avrupada İngiliz - Fransız hegemonyasını takviye için Fransayı harbe sürüklediklerinden dolayı değil, harp etmesini bilmedikleri için itham edilmektedirler. Esas itibarile Fransa eski ideolojisinden sarfınazar etmiş değildir. Binaenaleyh Riom muhakemesini bir yeni Fransa devrinin garantisi olarak ileri sürmek riyadan başka bir şey olamaz.

Aland adaları mukavelesi imzalandı

Moskova, 12 (A.A.) — Röyter ajansından:

Aland, adalarının askerlikten tecridine müteallik olan itilâfname, resmî Tas ajansının bir telgrafına göre, Finlândiya ile Sovyet Rusya arasında imza edilmiştir. Bu telgrafta Molotofun Sovyet Rusya ve Moskovadaki Finlândiya sefiri Pasikivinin Finlândiya namına imza etmiş oldukları ilâve edilmektedir.

Dünyadan kulağımıza gelenler

Dilenciliğin üç şartı vardır!

Dilenciliğin inceliklerine - Siyasete ve hakka dair

DÜN geçmiyor ki gazetelerde sekiz on dilencinin yakalandıklarını üzerlerinde bilmem kaç yüz lira çıktığını okumıyalım... Hani nerede ise hanları ile hamamları ile, apartımanları, otomobilleri ile bir dilenci sınıfının mevcudiyetine kanaat getirecek ve hepimiz işlerimizi bırakıp avuç açmağa başlıyacağız.

On dokuzuncu asırda yaşamış olan büyük mütefekkir Jan Alfons Karl:

"Dilenciler fakirleri soyan hırsızlardır.,, der.

Filhakika bu söz doğrudur. Dik kat edilecek olursa daima fakirlerin bir metelik lûtuf buyurduklarını görürsünüz.

Artık çok kazançlı bir iş olduğu sabit olan dilencilik muhakkak ki bir ihtiyacın doğurduğu mecburiyet değil bir sanattır. Hem de eni, boyu, girintisi, çıkıntısı olan çok ince bir sanat!

Dilenciliğin mektebi var mıdır, bilmem.. Fakat onun bir çok şartları olduğunu bize şu fıkra anlatıyor:

"Evvelden bütün Arabistanı haraca kesen mahir ve zengin bir dilenci varmış. İsmi Arabuş.,,

Bir gün Arabuş bir kırda otururken tanımadığı bir adam yanına yanaşır, elini öper:

— Dilenciliğe karşı çok hevesim var.. Bana şu sanatin sırrını öğretin.. der.

Arabuş cevaben:

— Uzun uzun derse ne hacet.. Şu üç şartı kafana yerleştir. der... Evvelâ, her nerede olursa olsun dilenirsin, saniyen, her kime olursa olsun bir şeyler istersin, salisen her ne verirlerse, versinler muhakkak alırsın.

Bu izahattan sonra yabancı Arabuşun elini öperek bir kenara çekilir.. Aradan bir müddet geçer. Arabuş ihtiyacını defetmek için bir çalının arkasına oturur. Tam bu sırada, biraz evvel ders gösterdiği adam çalının arkasından seslenip, Allah rızası için... deyince:

— Git be adam, der.. ben de senin gibi bir dilenciyim..

— Kim olursan ol, cevabını alır.

— Bir çalı arkasında işimi yapıyorum.. derse de:

— Nerede olursan ol, diye mukabele görür, nihayet:

— Haydi verdim ama bu vaziyette sana ne verebilirim, deyince, yeni dilenci:

— Ne verirsen ver..

Mukabelesinde bulunur. Arabuş ta:

— Kabiliyet olursa bu kadar olsun.. diyerek pes eder..

Görüyorsunuz ya, dilencilik kolay bir iş.. Üç şartı var.. Yalnız tahammül ve sabır lâzım.. Ben bir dilencilik mektebi açsam, talebelerin meslek için lüzumlu olan sabır ve tahammüle alışıp alışmadıklarını anlamak için resmî dairelerde iş takip ettirir. Çıldırmayanları mektepten mezun ederim.

* * *

Gene dilencilere dair..

Dilencinin biri bir kış günü zengine müracaat eder:

— Aman efendi donacağım, öleceğim bana bir şey ver.. der..

Zengin istifini bozmadan:

— Zarar yok ölecek olursan ben senin kefenini falan alırım.

Mukabelesinde bulunursa da, dilenci:

— Sen şimdi bana bir gömlek ver de, ölürsem kefensiz defnettir.. diyerek zengin efendiyi mat eder.

* * *

Yağmurla çamur deryası haline gelen yollarda yürürken, yirmi sene sonra İstanbulun yol inşaatının biteceğini, adliye koridorlarında saatlerce sırasını bekliyenleri görürken, adliyede müracaat bürosu yapılması meselesini, bakkaldan bin rica ile, 50 gram peynir, yüz gram yağ alırken fiyat mürakabe komisyonunun esaslı tedbirler almak için daha ne beklediğini düşünürüm de hep aklıma yukarıki fıkra gelir..

* * *

Biraz da siyaset

Siyaset deyinci şimdi derhal Romanya aklıma geliyor.. Çünkü son kurban o... Petrol mıntakalarını muhafaza, ordunun talim ve terbiyesi derken koca memleket güme gidiyor..

Bunun sonu ne olacak?

Hırsızın biri geceyarısı bir dükkânın kilidini kesiyormuş, derken üzerine mahallenin bekçisi gelmiş, adamı elindeki uzun bir demir testeresini boyuna kilide sürdüğünü görünce sormuş:

— Ne yapıyorsun orada?

— Keman çalıyorum..

— İyi ama bunun sesi çıkmıyor.

— Onun sesi sabaha çıkar.

Herhalde bu Romen kemanının da sesi çıkacak ama bakalım nasıl? hele bir sabah olsun da.. maamafih gün doğmadan neler doğar.

* * *

Acaba hangisi haklı!

Bütün harplerde olduğu gibi bu 1939-1940 harbi de başlarken bir yandan Almanya bir hayat sahası davası çıkardı ve davasında haklı olduğunu dünyaya bağırdı. Diğer taraftan İngilterede bir hürriyet davası güttü ve haklı olduğu bu davayı sonuna kadar müdafaa edeceğini cihana ilân etti. Hâlâ da aynı şekilde hak iddia olunuyor. Acaba hangisi haklı? Vaziyete göre her ikisinin de olması lâzım.

Burada bir fıkra hatıra geliyor:

Adamın biri bir köy hâkiminin huzuruna çıkmış: :

— Efendim, demiş, size bir dava gelince nasıl halledersiniz .

Hâkim:

— Haklıyı haklı, haksızı haksız çıkarırım,. demiş..

Adam:

— Ya huzurunuza gelenlerin her ikisi de haklı ise?

Diye ısrar edince, hâkim:

— Ben bunca senedir hâkimim, daha iki haklının bir yere gelip bu kapıdan girdiğini görmedim.. cevabını vermiş..

Bugünkü harp nihayet bulup ta yarın sulh masasına oturulduğu zaman kimin haklı, kimin haksız olduğu anlaşılacak, ama yeter ki kuvvet hakka galebe çalmasın!

M. A.

Uzak Şarktaki Amerikalılar

Vaşington, 12 (A.A.) — Nevyork Taymis gazetesi, hükûmetin Amerikan tebaasını almak üzere Manhattan ve Vaşington armdaki iki vapurla diğer bir takım Amerikan vapurlarını Uzak Şarka göndermek niyetinde olduğunu yazmaktadır.

Manhattan'ın birkaç güne kadar hareket edeceği söylenmektedir.

Almanya - Yunanistan-la ticaret anlaşmasına bir zeyl

Atina 12 (A.A.) — Stefani .

Resmî gazete 1928 senesindenberi mevcut Elen - Alman ticaret ve seyrüsefain muahedesine Bohemya ve Moravya himaye idaresinin de ithal edilmesi hakkındaki ticaret anlaşmalarının tasdik olunmuş bulunduğunu neşretmiştir.

Şehir Tiyatrosu

Bu Akşam
Dram kısmında
OTELLO

Bu akşam Komedi kısmında
YALI UŞAĞI

* * *

15 Birinciteşrin Salı günü akşamı Şehir Tiyatrosu Komedi kısmında Bestekâr Muhlis Sabahattinin iki büyük eseri: 1 — Kerem Aslı — Büyük şarkı masalı, 2 — Efenin Aşkı. Milli operet (4) Perde.

FIKRA

Evlenmek çağı

BİR mütehassıs doktor, evlenecek erkekle kadının arasında on beş yaş fark olmasını ileri sürüyor. Biz şimdiye kadar "on" yaşa kadar işitmiştik. On beş yaş, doğrusu fena değil. Yaşı biraz ilerlemiş erkeklerin gönlünü açacak bir mütalea!... Bittabi on beş yaş fark müsaadesini alınca, daima otuz beş yaşında bir erkeğin yirmi yaşındaki bir genç kızla evlenmesi imkânını düşünecek değiliz. Kırk yaşında bir erkeğin yirmi beş yaşında bir kadını, kırk beşini boylamış olanın otuz yaşında bir olgunu, hele elli yaşındakilerin otuz beş yaşında, kendini iyi muhafaza etmiş bir güzel kadını ferah ferah alabileceği ihtimalini göze alarak sevineceğiz.

Lâkin bu nazariyenin kadınlar aleyhine olan tarafı, yalnız aradaki yaş farkından doğan nispetsizlikte değil, belki de kadın yaşının ikide bir meydana çıkmasına sebep oluşundadır: Malûm ya, erkekler yaşlarını söylemekte o kadar çekingen davranmazlar. Arada on beş yaş farkla evlenmek âdet olsa, vay kadınların haline. Yaşını söyliyen bir evli erkeğin hayatından on beş sene tarhettiniz mi, kadının yaşı meydana çıkacak demektir.

Kadınsa, yaşını saklamak hususunda nekadar titiz davranır. Bir kadına "güzel değilsin,, deyiniz, fakat "yaşlısın,, demeyin.

Vaktiyle Fransada bir "Kadınlar akademisi" teşkiline karar vermişler. Aralarında intihap başlamış. Fakat reisliğe "en yaşlı" kadını seçmek lâzımgeldiğinden, hiçbir kadın, kendisini diğerlerinden daha yaşlı göstermeğe razı olamadığından, seçim bir türlü yapılamamış ve bittabi akademi de kurulamamış.

Yaşını saklıyabilen kadın, kâğıttan bir çiçek hayatı geçirir. Mevsimler değiştiği halde, şeklindeki tazeliği muhafaza edebildiği zannile mes'uttur. Fakat zaman gelir ki, kendisine çok yakın durmak suç olur. Kâğıt hüviyetinin meydana çıkması, hakikî yaşını itiraf etmek kadar ve belki ondan daha acı değil midi ?

H.

— Vay canına! Dünya denize dalma rekorunu kırdı!.. Dalalı yirmi dakika oldu, hâlâ suyun yüzüne çıkmadı.

Milâddan evvelki asırların kahramanları:

7 Epir Kralı Pirüs'ün maceraları

Makidonyanın cenubunda, Epir krallığının hükümdarı olan Pirüs, cesareti ve kahramanlıklarile o kadar tebarüz etmiştir ki, zamanının tarihçileri, onun, Turova kahramanı (Achille) Aşil'in sülâlesinden olduğunu iddia ederek, fevkalâde hareketlerinin sebebini bu irsî kudrete atfetmişlerdir.

Milâttan takriben 300 sene evvel dünyaya gelen Pirüs henüz küçük bir bebek iken bütün hayatınca devam eden maceralar silsilesinin ilkile karşılaşmıştır.

Epir halkı Pirüs'ün, babası Kral Asides'e karşı isyan ederek zevcesi, iki kızı ve bir oğlu ile birlikte şehirden koğdukları gibi, hırslarını onları tahtinden uzaklaştırmakla da alamayarak, öldürmek kasdiyle peşlerine düşmüşlerdi.

Çocukların yakalanacağını anlayan Kralın iki sadık adamı, henüz bir yaşında bile olmayan Pirüs'ü kucaklayarak kestirme yoldan şehrin kapısına doğru koşmaya başladılar. Düşmanları da iyi koşucu idiler; aralarındaki mesafe gittikçe azalıyordu. Çocuğu çalıların arasına saklayıp, düşmanlarile çarpışmaktan başka çare yoktu.

İki taraf kanlı bir mücadeleye giriştiği esnada, koğulan Kral da zevcesi, kızları ve maiyetile birlikte gelerek imdatlarına yetişti.

Düşmanları kolayca mağlûp eden firari aile, Makidonya hududuna doğru tekrar yola çıktılar.

Garbe doğru yollarına devam edip bugünkü Avusturyanın şarkına düşen eski (İllyris) Krallığına geldiler.

(İllyris) Kralı Glosins, himayesine iltica eden misafirlerini evvelâ dostça karşıladı, fakat küçük Pirüs'ü sarayında alıkoyup tahsil ve terbiyesini üzerine almak teklifile karşılaşınca durakladı: Sürgün Kralın bir çok düşmanları vardı. Çocuğunu himaye etmekle, onun tarafını iltizam ettiği şüphesini uyandırarak kendisi de düşman kazanmış olmayacak mıydı!.

Kraliçe de, Pirüs'ü manevî evlât edinmeğe taraftar görünmüyordu. Bu müzakereler cereyan ettiği sırada, yerde kendi kendine oynar gibi görünen küçük Pirüs birden doğruldu. Emekliyerek Kral Glosins'in yanına kadar gitti ve dizlerine tırmanarak sakalından yakaladı. Sanki "beni ortada bırakma, al, sana zararım dokunmaz." demek ister gibi türlü maskaralıklar yapıyor, kahkahalarla gülüyordu.

Küçük çocuğun bu masumane hareketi, Kralın bütün tereddüdünü ortadan kaldırdı. Kraliçe gözleri yaşlı, müteessir bir halde çocuğu kucakladı:

"— Şimdiden sonra sen kendi çocuklarımdan farksızsın benim için!..

Dedi.

Pirüs, Kralın çocuklarile beraber büyürken, Epir'liler Glosins'ü kâh tehdit ederek, kâh rüşvet vermeği vait ederek, eski Krallarının oğlunu kendilerine teslim etmesi için zorluyorlardı. Bu teşebbüsler daima red cevabı ile karşılanıyordu: Kral Glosins verdiği sözden dönen adamlardan değildi; Pirüs'ü yetiştirip, babasının elinden gasp edilen tahtına oturtmağa azmetmişti.

Pirüs on iki yaşını bitirdiği zaman, kuvvetli bir ordunun başında memleketine, Epir'e girdi ve babasının felâketine sebep olanları mağlûp ederek Epir Kralı ilân edildi.

On yedi yaşına kadar, gençliğinden umulmayacak bir kudret ve hâkimiyetle, Krallığı gayet iyi idare etti. Memlekette asayiş o kadar mükemmeldi ki, Kral Glosins'ün oğullarından birinin evlenmesi münasebetile (İllyris) ya bir seyahat yapmakta mahzur görmedi.

Pirüs'ün ilk ve son yanlış hareketi belki buydu.. Uyur gibi görünen düşmanları, yokluğundan istifade ederek memleketi yaktılar, yağma ettiler, taraftarlarını öldürdüler ve Pirüs'ün yerine derhal başka birini Kral ilân ettiler.

(Devamı var)

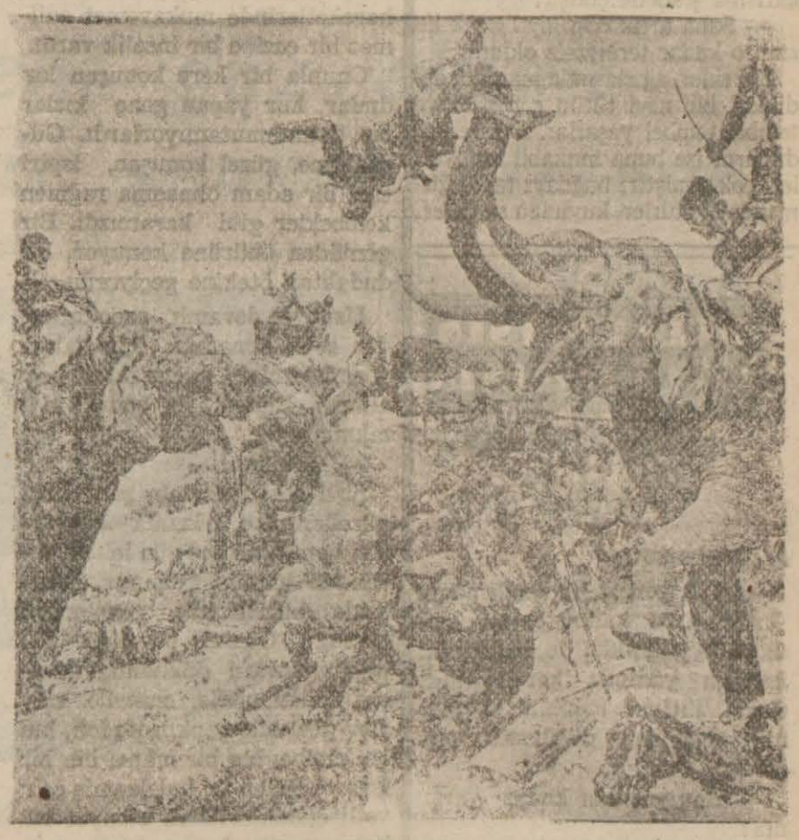

Pirüs'ün İtalya seferi

Ömürlerinde iki defa yıkanan insanlar

Trablus yerlileri kızlarını iki çuval arpaya satarlar!

Kızlar nişanlanmak için dudaklarına ve gerdanlarına ustura ile yapılan müthiş bir nakış ameliyesi geçirirler

Akdeniz sahillerine iki, üç günlük mesafede, bütün hayatında bir defa doğunca ve bir dela da ölünce yıkanan insanlar yaşadığına ihtimal verebilir misiniz? Her halde kolay kolay değil.. Fakat bunlar mevcuttur: Traolusgarp yerlileri.

Göçebe bir halde çadırlarda yaşıyan bu insanların hayat tarzları, âdetleri alâka ile tetkike değer hususiyetler taşır.

Buralarda şehirler teessüs etmemiştir. Halk daima yerini değiştirebilen çadırlarında oturur. Ziraat namına bildikleri şey buğday ekmek ve biçmek ve onu elle müteharrik taş değirmenlerinde övütüp hamur haline getirmektir. Bununla beraber çok misafirperverlerdir.

Aralarında geçen bir yabancıya bir tek koyuna dahi malik olsalar, ikram etmekten kaçınmazlar. Esasen, kendilerinden başka gördükleri insan, münhasıran yolculardan ibaretir. En ufak bir şey hayretlerini celbeder. Meselâ: Suyun bir şişe içinde durması gibi.. Bu hâdise, onların basit kafalarında fevkalâde bir şey görünür. Şişenin önünde rakıslar yaparlar, büyük davullarını çalarak sevinçlerini ilân ederler. Bu şişeye sahip olmak artık onlarca müthiş bir arzudur, derhal mübadele teklif ederler. Meselâ: kocaman bir koyunun bir şişenin karşılığı olduğu çok kere vakidir.

Bunlar yolcuların bilhassa beyaz renkli olurlarsa, beyazlıklarına ve giydikleri kumaşa hayret ederler. Gerçi kendileri simsiyah insanlar değildir. Tabiat onları da bizim gibi yaratmıştır. Fakat güneş altında çalışmaları ve medeniyetten müstefit olamamaları, onları gittikçe karartmıştır.

İşte bunlar arasında yıkanmak âleti de aslâ yoktur. Bir insan bir defa doğduğu zaman, bir de ölünce yıkanır. Yani bütün hayatında iki defa su yüzü görür. Bu şerait altında yaşıyanların ise beyaz olmıyacaklarına hiç şüphe yoktur.

Buralarda elbise aramak abestir. Bunlar, esasen kapanmaktan hoşlanmazlar. Anadan doğma vücutlarının üzerine, omuzlarından atıp geçirmek şartile, bir kaç arşın uzunluğunda bir mavi keten bezi sararlar ve bu bezin ucunu da omuzların biri üzerine deve dikeni ile tuttururlar. Kadınların ön tarafı biraz kapalı olmakla beraber arkaları oyluklarına kadar açık gibidir. Bu baldırlarındaki camla yapılmış kedi, köpek, servi ağacı gibi nakışları göstermek içindir.

Kapanmak, elbise giymek o kadar ayıp bir şeydir ki, bu, bir kadının kocası ile kavgası esnasında anlaşılır. Kocası gavga esnasında karısına şiddetle çıkışır:

— Sana artık don giydirmek lâzım, o kadar terbiyesiz oldun!.

Erkekler, ağızlarında matkam dedikleri bir nevi tütün çiğnerler ve tembel tembel yaşarlar. Biçare kadınların ise buna mukabil faaliyetleri çok geniştir; buğdayı taş değirmende övütürler, kuyudan su çekerler, odun yararlar, evin her işini de ayrıca yaparlar. Kadınların korktukları iki şey vardır, su ve bina.. Sudan korktuklarının sebebi malûm değilse de, bir eve girmemelerinin sebebi başlarına yıkılması ihtimalindendir!.

Bir delikanlı bir kıza talip olduğu zaman nişan yapılır. Fakat bu nişan yüzük değildir, ya bir dana veya, bir buzağıdır! Derhal davullar çalınır. Bir meydan ortasında kızı yere yatırırlar, iki sanatkâr, kızın iki tarafına geçer ve arap dudaklarındaki yarıkları, dövmeleri, yarmaya ve maharetlerini göstermeğe koyulurlar! Bu dövmeler ekseriyetle keskin bir ustura ile yapılır. Cam olsa daha makbuldür. Fakat cam çok kıymetli olduğu için nadirdir. Bu dövmeler ve yarıklar yalnız dudaklarda kalmaz, ustura çeken, gırtlağa doğru yollanır ve bir çok nakışlar süsler yapılmaya başlanılır.

Biri böylece keser, biçerken, diğeri de barut ve tencere karası gibi bir mahlûtu bu yaralara bastırır ve bir kaç kişi de kızın ağlamaması için şarkı söyleyerek maval okurlar. Bu şarkılarda kızın metanetinden, meziyetlerinden bağıra çağıra bahsederler. Neticede dudak tulum gibi şişer, gırtlak nakışları yer eder ve derhal düğün tedariki başlar. Erkeğin verdiği ağırlık en çok iki deve yükü arpadır. Bir de o meşhur mavi bezden kayınbabasına bir örtülük verir.

Kıldan çadır kurulur ve bu çadırın içinde mandalar, öküzler, develer için de hususî bir kısım ayrılır. Yatakta yatmak âdet olmadığı için yatak yapmak külfeti yoktur. Kum üstünde yatılır. Gelinin geleceği ev böylece hazırlanınca derhal bir deveye (mahfele) kurulur ve kızı almağa giderler. Diğer tarafta hazırlanan kız, bermutat mavi bir beze sarılmıştır. Saçları da kına tozu, zeytinyağı, karanfil, tarçın ve ceylân tersi karıştırılmış bir mayile taranmış ve kaskatı bir şekil almıştır.

Deve gelince, bindirilir, silâhlar atılır ve arkadan da cihazı gider. Bu cihaz meşhur taş değirmen, su testisi gibi şeylerdir.

Alay bu suretle tamam olup kız damadın hazırladığı çadıra gelince; iki deve semerinin tersine çevrilmesinden yapılan acayip bir taht üzerine oturtulur ve diğer kabilelerin getirdiği hediyeler verilmeye başlar. Bu hediyeler de, yine mavi bezler, yumurta, tavuk gibi şeylerdir. Fakat hediyeleri getirenler bunu münasip bir yere değil kızın başına, kucağına koyarlar.

Bunu müteakip yemek yenir, çalgılar çalınır, oynanır ziyafet ve düğün tamam olur.

Fakat damat çadıra girince, kızın babası ile akrabası dışarıda büyük bir merakla beklerler, ne için bilir misiniz:

Kız günahkâr çıkarsa, derhal oracıkta öldürmek için!..

İşte dünyamızın bir parçası ve bir hayat nümunesi.

— Nasıl oluyor da hem çocuklarla meşgul olabiliyor, hem de gazete okuyorsunuz?
— Çocuklar beni rahatsız etmiyorlar ki!

KIRMIZI KARANFİL

Büyük, heyecanlı Amerikan romanı

19

Yazan: Burton Stevenson — Çeviren: Hikmet Münir

Fakat sonrası?

Acaba bundan sonra, tam bir usta maharetiyle bu hâdiseyi bir intihar gibi göstermek yoluna neden sapmıştı? Tabancayı, Makkibenin eli hizasına, yere koymuş; ve kapıyı eski usul bir hile ile dışardan sürmelemiş, sıvışmış, gitmişti.

Ellerine eldiven giymiş olduğu muhakkaktı; zira hiç bir parmak izi bırakmamıştı.

Bütün bunları tahmin etmek kolaydı. Yalnız, bu hâdiselerin cereyan ettiği sırada kızın nerde bulunduğu anlaşılamıyordu!

Ve, kanlı karanfil meselesi de hallolunamıyordu!

Toni hayret ve tereddüt içerisinde oturduğu yerden kalktı ve odanın eşyasını yakından tetkika başladı.

Yantaraftaki dolabın içinde birçok elbise, gömlek, yakalık ve kravat vardı. Ve yerde bir sıra kundura.. Yazı masasında Makkibenin başlıklı mektup kâğıtlarından, zarflarından ve bir deste kartvizitten başka bir şey görünmüyordu.

Bu kartvizitler Makkibenin çiçeklerle beraber kendisine gönderdiği kartvizitin aynı idi.

Dafi'nin bu yazı masasını gözden geçirdiği muhakkaktı, fakat Makkibenin kıymetli şeyleri bu yazı masasında bulunmadığı da muhakkaktı.

O gibi şeyler, her halde kocaman kasanın içinde saklanıyordu.

Makkibenin gri ipek pijamaları elân yatağın ayak ucunda duruyordu. Yatağın hiç bir yeri buruşuk değildi ve çarşafların çamaşırhaneden henüz geldiği anlaşılıyordu.

Toni bundan sonra banyo odasına girdi. Burası mükemmel bir yerdi. Makkiben işinden dönüp de yıkandıktan sonra, temizlenip ayna gibi bir hale getirilmişti. Toni bu sırada, musluğun teknesinde küçük bir su halkası gördü. Sanki birisi orada elini yıkamıştı Fakat yanıbaşında asılı duran iki havlu buruşmamıştı ve elbiselerin asılmasına massus çengel boştu.

Tekrar yatak odasına girdiği zaman, polis memuru dış kapıyı açtı ve:

— İşte, dedi. Görmek istediğiniz çocuk geldi.

Ve Makkibenin zenci uşağını içeriye aldı.

* * *

Makkibenin uşağının bir endişe ve teessür içinde olduğu belliydi. Bilhassa yerde kan lekelerini görünce, âdeta ağlamaklı oldu.

Toni şefkatle:

— Gel oğlum Corc; dedi. Senin adın Corc değil mi?

— Evet efendim.. Corc Vayt!

— Gel yanıma bakayım. Burada sana zararı dokunacak bir şey yok. Sen, etrafa adamakıllı bakıp, dün gece bıraktıktanberi herhangi bir değişiklik olup olmadığını söyle! Makkiben buradan, senden evvel çıkmıştı değil mi?

— Evet efendim.

— O dışarı gittikten sonra sen ne yaptın?

— Banyo odasını yıkadım, temizledim. Değiştirdiği elbiselerini kaldırdım. Ortalığı düzelttim. Pijamalarını çıkarttım. Yatağın başucuna, her zaman yaptığım gibi açtım. Sonra evime gittim.

— Banyoyu temizledin öyle mi? Gel buraya bakayım. Şu halde bu musluğun içindeki kirli su halkasını nasıl oldu da bıraktın?

Corc Vayt dikkatle baktı:

— Ben burayı da adamakıllı temizlemiştim efendim. Her halde böyle bir şey bırakmış değilim.

— Bırakmadığından emin misin?

— Katiyen eminim efendim. Hattâ yemin edebilirim. Her tarafı tamamen temizlemiştim Burada birisi elini yıkamış. Belki de Mister Makkiben geceleyin döndükten sonra yıkamıştır.

— Şu halde ellerini neye kuruladı?

Corc havlu askısına baktı:

—Vay, dedi. Buradan bir havlu gitmiş! Ben daima üç havlu koyarım... (Sonra ilerliyerek elbise çengeline baktı) Evet, gitmiş!

— Dün gece buraya üç havlu koyduğundan emin misin?

— Katiyen eminim efendim.

— Öyle ise, şimdi tekrar yatak odasına girelim. Bu çarşafları yatağa nezaman serdin?

— Dün sabah efendim. Mister Makkiben gittikten sonra... Her pazartesi ve perşembe sabahı temiz çarşaf koyarım efendim. Sair zamanlar, Mister Makkiben arzu ettiği zaman değiştiririm.

— Yatak, aynen bıraktığım gibi mi duruyor?

Corc, yatağı dikkatle gözden geçirdi:

— Pek bıraktığım gibi durmuyor efendim. Çarşafta biraz karışıklık görüyorum. Sonra yastık ters çevrilmiş. Ben, yastığın açık tarafını daima sola getiririm.

Yastığı kaldırdı. Tersine çevirdi. Alt tarafta hafif bir siyahlık gördü.

— Buraya bakınız efendim, dedi. Burara böyle bir leke yoktu. Size temin ederim ki yoktu. Tertemizdi.

Toni bundan sonra yatağın üstünü açarak çarşafı tamamen gözden geçirdi. Başka leke yoktu. Sonra çarşafı kaldırarak şilteye bakmak istedi. İşte burada hayret içinde kaldı.

Yastığın az aşağısına isabet eden kısımda küçük bir delik görünüyordu. Bu delik âdeta bir tabanca kurşuniyle hasıl olmuş gibiydi.

(Devamı var)

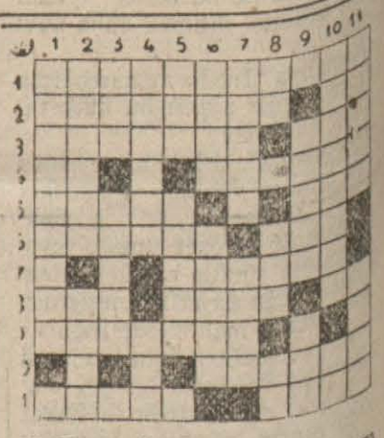

Soldan sağa:

1 — Almanyanın zaptettiği memleketin merkezinin halkı. 2 — Kederi fazla (iki kelime), nota. 3 — Başkasına muvakkaten verilebilecek olan, evin kısımlarından. 4 — Meşguliyet, baraka. 5 — Eksiliğ veren, lisan. 6 — Kıraat edilişi, kuşun elbisesi. 7 — Kıymetsiz vesun'î bir maden. 8 — Elin iç kısmı, Avrupa ile Asya arasındaki dağlar, alfabede bir harfin okunuşu. 9 — Misal getirme edatı. 10 — Aşağı cins halı satan. 11 — Vücudün sert kısmı, gayret.

Yukardan aşağıya:

1 — Birisinin yerine vazife görmeği kabul eden (iki kelime). 2 — Alâka, atın başının kısımlarından. 3 — Toprak, istek. 4 — Amerikada bir nehir, eski bir Türk devleti. 5 — Afrikada bir nehir, söylev. 6 — Kapalı değil, ortak. 7 — Yumuşak şeker, mektup. 8 — Alfabeden iki harf yan yana, madenî ip, Ermenilerin çok fazla kullandıkları bir kelime. 9 — Nefesle öter, binek hayvanlarını idare için kullanılır. 10 — Sinirlilik, alfabede bir harfin okunuşu. 11 — Kadın tuvaleti levazımından, bir hayvanın yavrusu.

53 numaralı bulmacamızın halli:

1 — Kamaratutan
2 — Evigüzel si
3 — Meram, Ruhan
4 — En, Hulâsa, e
5 — Ren, zan, zil
6 — İsak, Vecibe
7 — Sitem, Lin, R
8 — Ivır,, genel
9 — Kariler, Lâf
10 — Ir, Mor, Geml
11 — Terim, Ral

Radyo

19.45: Müzik: Fasıl heyeti. 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Müzik: Muhtelif şarkılar, 21.15: Konuşma (Günün meseleleri), 21.30: Müzik: Radyo salon orkestrası. 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri; 22.50: Konuşma (Ecnebi dillerde — Yalnız kısa dalga postasile). 22.50: Müzik: Cazband (Pl.) (Saat 23.10 a kadar yalnız uzun dalga postasile). 23.20: 23.30: Yarınki program ve kapanış

Korkunç hikâyeler

Sessiz silâh...

Yazan: **SABİT ÇELEBİ**

Sacit Feridundan bahsedilirken, kadınlar alâka ile dinlerler, arkadaşları onu çok sevmekle beraber kıskanırlardı. Güzel, şık sıcak ruhlu bir gençti. Sesinde, hareketlerinde mukavemet edilmez bir cazibe bir incelik vardı.

Onunla bir kere konuşan kadınlar, kur yapan genç kızlar bir daha unutamıyorlardı. Güzelliğine, güzel konuşan, ispiritüel bir adam olmasına rağmen kelebekler gibi kararsızdı. Bir gönülden öbürüne konuyor, bir dudaktan ötekine geçiyordu.

Uzun ve devamlı sadakatlerden zevk almadığı için daima yeni kadınlar avlamaktan hoşlanırdı. Bunun için ona şu adı takmışlardı:

— Donjuan!..

Şişli sosyetelerinin şan almış güzellerinden Süzanla otururken hemen on beş gün içinde ondan da bıkmış, usanmış, arkasında bütün ada gençlerinin koştuğu Güzini sevmişti. Bu bellmumundan dökülmüş denecek kadar nefis ensesile alev alev gözlerile çapkın ifadeli, bin bir cazibe, bin bir mâna, bin bir işve ve iştiha ile halelenmiş şehvetli dudaklarile ve nihayet bu luzunun altından canlılığı sonsuz bir zevkle nazarı dikkati çeken göğüs ve haricî hatlarının resmini ketumane süsleyen dolgun kalçalarile nefis bir kadındı.

Sacit Feridunun bu sevgisi de, Kormenin aşkları gibi uzun ömürlü olmadı. Müteaccip ve haşin bir aşkla sevdiği nar çiçeğinden de bıktı İki aylık bir münasebetten sonra birdenbire onu da terketti.

Kadın yalvardı. Ağladı, tehdit etti. Fakat o bunlara ehemmiyet vermedi. Bütün ricalarını gözyaşlarını yarım bir dudak büküşüyle karşıladı. Ve her zaman yaptığı gibi başka bir kadın arkasına düştü. Başka bir kadının cazibesine kapıldı.

Bu alâkasızlık, bu tahkir Güzinin izzetinefsine pek ağır geldi. Metrukiyetin, istihzanın acısını çıkarmaya karar verdi. Ve bir akşam Yörük Ali yolundan dönerken karşısına çıkan Sacit Feriduna yaklaştı.

Sacit Feridun kadının bir kaç defa yaptığı gibi, koparacağı kıyametleri gözyaşlarını, yalvarmaları, iskandalları beklerken, bu sefer hiç te böyle olmadi. Bütün bunların yerine yüzünü sıcak bir şeyin yaktığını hissetti. Büyük bir acı içinde yere düştü .Güzin kadınların:

— Sessiz silâh!

Dedikleri kezzapla intikamını almıştı.

Yapılan tedavilerin çeşit çeşit ilâçların, şunların bunların hiç faydası olmadı. Kezzap tesirini göstermişti: Sacit Feridunun yüzü harap ve perişan olmakla kalmadı. Aynı zamanda iki gözü birden kör oldu.

Uzun süren nakahet günlerinde, elile berbat bir şekil alan yüzünü yokluyor. Bir saniye içinde bütün güzelliğini alıp götüren bu derin yanıklara dokunuyor, hesapsız dudaklara uzanan dudadaklarının, bir çok gözleri büyüleyen gözlerinin şimdiki halini sonsuz bir elem içinde düşünüyor, kalbi acı acı yanıyordu.

Bazı günler, hâlâ güzelliğini muhafaza ettiğini söyliyerek iknaa çalışan anasına:

— Sözlerin çok tatlı!.. diyordu. Fakat, bunların beni teselli etmek için söylendiği ne kadar belli... Ben mahvoldum. Yüzümün bir harabeden farkı yok, anlayorum bunu...

Anası teselli dolu bir sesle cevap veriyordu:

— Gözlerin söndü, Sacit. Fakat, onların körlüğü sesine ekklendi. Bu ses, bakışlarından ziyade kalbleri çekmeğe ve ısıtmaya kâfi...

— Biliyorum, biliyorum. Senin için ben değişmedim. Yalnız bu mucizeye inanmak için senden, anamdan başka bir kadından işitmek isterim bu sözleri... Senden başka beni kim sever?.. Hangi kadın sevebilir?.. Beni sevdiğini kim söyler?..

Diyordu.

Sacit hayata küsmüştü. Kimseye görünmek istemiyor, en sevdiği arkadaşlarının ziyaretlerini bile kabul etmiyordu.

İhtiyar lalası Haşmetle taş başa dertleşmek, yegâne eğlencesiydi. Arada Haşmete, henüz kokuları kaybolmayan eski aşk mektuplarını okutur. Yahut sararmış kordelâlar, solmuş çiçekler, saç parçaları gibi her biri bir hatıra taşıyan, eski hayatın kimsesiz kalan zavallı yadigârlarını karıştırırdı.

Günler geçtikçe, anası, oğlunun ümitsizlik içinde çöktüğünü görüyordu. Sacit Feridundan, ölümün arkasında koşan bir et külçesinden başka bir şey değildi. Onun kaybolan saadeti yalnız başına iade edemiyeceğini anlayan anası, eve bir genç kız almayı düşündü.

Genç kız eve geldiği zaman, Sacit Feridun matemini, daha acı ve zalim bir surette duymaya başladı. İlk günler, kıza görünmekten, bu harap yüzle onun karşısına çıkmadan kaçındı. Odasından çıkmadı. Ona tesadüf etmemek için elinden gelen her şeyi yaptı.

Yalnız, odasından onun sesini işitmiş, anasile konuştuklarını duymuştu. Ne kadar ahenkli, cana yakın bir sesi vardı hasbanın...

Bu ahenkli sesin sahibi hakkında anasından malûmat istedi. Adının Nisan olduğunu öğerndi. Anası bunu, söylerken, kızın çok güzel olduğunu da sözlerine ilâve etmeyi unutmamıştı.

(Devamı var)

Hazır cevap

BİR gençle bir yaşlı adam aynı kadını seviyorlardı. Bir gün ikisi de, sevdikleri kadının yanında karşılaştılar. Genci, ihtiyar rakibini sevgilinin gözünden düşürmek için sordu:

— Kaç yaşında kadar varsınız?

İhtiyar cevap verdi:

— Kaçyaşında olduğumu size kat'î olarak söylemeğe lüzum görmem. Yalnız şunu biliniz ki, yirmi yaşında bir eşek, altmış yaşında bir insandan daha ihtiyar sayılır.

HİHİ